

Slabo obesil se je neki žganjar v Beljaku. Bi je tako pijan, da je dal le roko v zanjko (mesto glave) in je potem na tleh zaspal.

Po svetu.

Ljubi Štajerc. Kmet Urban se ga je rad malo naštehtal. Do svoje smrti je trdil, da ima vino boljši okus nego voda, katera niti v skornjih dobro ne dene. Od vaške krčme pa do Urbanove hiše je bilo pravzaprav le par korakov daleč. Ali med obema hišoma je tekel obdinski potok. In zato je moral Urban vedno šele par sto metrov daleč do mostiča iti, potem pa zopet isto pot onkraj potoka do gostilne. To našemu Urbanu ni bilo prav. Dolga pot v pozni noči z od vina oslabilimi nogami tudi prav gotovo ni prijetna. Urban je bil pa brihtna glavica. Ljudje so rekli, da je odprte glave, kadar zija. Zato je položil dolgo dilo čez potok. Tako je imel lastni most, po katerem je prav lahko v krčmo prišel. Ko je prvič ta svoj most rabil, nasmehnil se je veselo in se počestno napil. Ob ednajsti uri hotel je do domu odriniti. Zunaj krčme je takoj opazil, da so ga imele njegove noge zopet za norca. Taval je semtertja kakor barka v viharju. Ali končno je prišel vendar do svojega novega mostiča. Pa vraga, zdaj po noči se mu je zdela dila tako ozka; prepričan je bil, da mora v potok pasti, ako gre čez njo. Kaj storiti? Nekaj časa je oče Urban premišljal, potem pa rau je prišla rešilna misel. Pogumno je stopil v vodo, ki mu je šla do pasa in šel počasi, oprtaje se na dilo, skozi potok. Ves moker a zadovoljen je prišel domu. In tako gre zdaj Urban vsak večer proti domu, ne po svojem mostu, ampak poleg mosta, na katerega se opira.

Rudarška smrt. V neki jami pri Bargerdu (Anglieko) so se plini razstrelili. Nekaj čez 20 čudarjev je našlo pri temu svojo smrt.

Reparji so postavili in napadli železniški vlak v Braziliji. Ustrelili so 3 železničarje in oropali čez 500 000 K.

9 oseb zgorelo je pri nekem večjem požaru v Varšavi.

Brananje in gnojenje travnikov.

Počasi spoznavajo tudi kmetovalci blagodejni vpliv branjanja travnikov, kar se posebno kaže v tem, da se na zborovanjih kmetijskih združenj zahtevajo in želijo travnike brati. Večina kmetijskih posestnikov pa o takem obdelovanju travnikov ne mara nič veesti; meui namreč, da travniške zemlje ni treba obdelovati in da bi tako obdelovanje trati prej škodovalo ko koristilo. Takšni kmetovalci namreč prehudo boli, če vidijo, da istraga brana tu in tam tudi kak šop trave, da ji do ni vprav nikakem razmerju z veliko koristjo, ki jo daje branjanje.

Kaj hočemo doseči z brananjem travnikov?

Z brananjem travnikov se naj zemlja na površini strga, da pride zraka, moča in toplota lažje vanjo, ker se s tem povzra Bivljanska moč zemlje in njena plodovitost. Z gorajim trganjem zemlje se naj nadalje omogoči, da pride raztrošeno gnojilo lažje v zemljo k travniim koreninam in da ga vsaka voda ne odplavi tako lahko. Končno se z brananjem čistijo z mahom zaraščeni travniki, ki jih ni ravno moka, pleveli sploh se iztrebi, ker se valed brananja vse koristne rastline, ki rasto na kakem travniku; boljše razirjajo. Če pa naj brananje res da vse to koristi, se mora tudi primerno opraviti. Celo lahka travniška brana, ki ima že obrabljene in tope robe, ne koristi mnogo, k večjemu da raznese krutinje, zemlje pa ne zrahija ravno in zato je popolnoma lahko umevno, da od takega dela ne bomo imeli ravno velike koristi. Travniška brana mora torej biti, ravno tako kakor njivska, zemlji primerna. Za lahko zemljo zadostuje lahke, v teški zemlji se morajo rabiti težke brane. Ta važna stvar se danes v poljedelstvu še ne upošteva dovolj in zaradi tega tudi večkrat pri brananju ni one koristi, ki ji pričakujemo. Kdor na primer z mahom poračen travnik brana z lahko brano, ta opravlja to delo popolnoma zaman in brez primerneга uspeha.

Kedaj moramo brati travnike?

Travnike lahko vlačimo v pozni jeseni, v spomladi, če so razmere ugodne, tudi takoj po senški košnji. V pozni jeseni je dobro vlačiti tedaj, če se travniki ob tem času tudi gnojijo, ker če pride dež in pozneje sneg, lahko gnojilo lažje prozde v zemljo in ni se bati, da bi ga voda odplavila. A tudi ni popolnoma izključeno, da lahko ostro brananje travnikom v pozni jeseni izjemoma tudi škoduje. Če se namreč pojavi takoj po brananju solni mraz brez snega, lahko rastline, ki imajo plitvo koreninča, smrznejo. Tega pa se nam ni treba bati, če se je travnik dobro pognojil s hlevskim gnojem ali pa kompostom, ker tak gnoj varuje koreninice pred mra-

zom, dočim jih umetno gnojilo, kar je samo po sebi umevno, ne more dovolj varovati. Splošno pa bo za brananje travnikov najprimernejši čas pač spomlad, in sicer se mora, če se travniki gnojijo, brati kotlikor mogoče kmalu, kako: hitro se je zemlja dovolj posušila. Z aranjanjem se debeli gnoj raztrga, vako gnojilo sn bolj enakomarno razdeli, sledoči dež spravi gnojilo v zemljo, tako da je njegov učinek tem večji. Pri negnojenem travniku se z brananjem lahko počaka dotlej, da začne trava rasti. Na lahki zemlji, ki je zelo dobro, od kitov, je zelo dobro, če po brananju še valjamo s težkim valjarjem. R tem se dobri vpliv brananja no ukine; rahla prst se mora samo stisniti in zemlja se naj s tem boljše splanira, ko je to mogoče z brano. Posebno če se je zaradi boljših trav travnik na novo posejal, je poleg brananja tudi valjanje zelo važno, kajti seme, ki leži naravnost na zemlji, navadno ne more klti in vsa setev je tako lahko brez uspeha.

Mnogi kmetje pa tudi zaradi tega niso posebni prijatelji branjanja travnikov, ker mislijo, da se trata, če sledi suša, pa brananju lažje posuši. Popolnoma pravilno je, da je rast trave tudi na pobranih travnikih le tedaj lepa in zadovoljiva, če ne manjka potrebna moča, napačna pa je trditev, da se pobrani travniki prej posuše ko nebrani, kajti rahla zemlja ne izhlapeva tako hitro svoje mokrote ko trda; rahla zemlja ostane dalje mokra ko trda in zato se pobrani travniki tudi ne posuše tako hitro ko nebrani.

Mnogi kmetje pa pričakujejo od brananja zopet več ko je mogoče. Kdor travnike samo brana in jih tudi ne gnoji, ta ne more nikdar dobiti iz njih popolnega pridelka, ker brana nikakor ne more nadomestiti gnoja. Torej moramo brati in gnojiti, če hočemo imeti lepe košnje. Dobro razkrojen hlevski gnoj učinkuje na travnikih zelo dobro in sicer se najbolje izrabí, če se navozí že v jeseni in kolikor mogoče enakomerno raztroši. Če se v spomladi zgodaj z brano lepo zavlačí, ostanejo le največji kosi steje celi, ki pa jih moramo odstraniti, predno začne trava rasti. S hlevskim gnojem se močó črna prst na površju travnika in travnik se varuje pred veliko sušo. Gnojenje z gnojnico so pripravili po otavnih košnjah do spomladi, dokler ne začne trava rasti. K temu pa pripominjamo, da sama gnojica vedno ne zadostuje. V zemljo spravi le dušik, a fosforjeve kisline je v nji premalo. Trajno zalivanje z gnojnico povzroči, da boljše trave odmirajo in da se na njih mestu pojavijo pleveli s trdimi stebli, posebnó pa velika kislica. Če gnojimo z gnojnico, moramo vedno tudi gnojiti s Tomaševó štindrv.

Dobro pripravljen in doker kompost spada med najboljša travniška gnojila, samo se mora dajati v primerni množini. Razvozi se po travniku najboljše po zimi, ko je zemlja zmrzajena in se koleša vanjo ne vdirajo. Raztroši pa se naj takoj in kvlikor mogoče enakomerno. Sicer se ravna na travniku z njim kakor s hlevskim gnojem. Redko pa bo dovolj hlevskega gnoja in komposta pri kakem kmetu, da bi se z njima lahko pognojili vsi travniki, zato bo v večini slučajev treba rabiti umetna gnojila.

Pri rabi umetnih gnojil se stori navadno tudi ta napaka, da se zemlje samo eno, navadno pač Tomaševa štindra. Če ima zemlja dovolj kalija, potem zadostuje množina fosforjeve kisline, ki jo damo v Tomaševi štindri, popolnoma za dober pridelok, drugača pa ne in zaradi tega se ne zgodi redko, da ostane umetno gnojilo popolnoma brez učinka. Travniške rastline potrebujejo tudi mnogo kalija in zato se mora poleg Tomaševe štindre dati še kako kalijevo gnojilo, n. pr. kajnit. Če se travnik gnoji samo z umetnim gnojlom, se mu ne sme dajati skopo. Dobro je pogojeno, če se da na lra (okoli 2 jubi) 600 kg. Tomaševe štindre in 600 kg. kajnita. Namesto Tomaševe štindre se lahko rabi tudi razkrajena kostna moka, namesto kajnita 40 odstotka kalijeve sol. Razkrajene mokre zadostnje na ha 300 do 400 kg. 40 odstotne kalijeve soli pa približno 200 kg, ker je v nji skoro trikrat toliko kalija ko v kajnitju. Posebno tam, kje je považanje čelavno, je boljše rabiti koncentrirana umetna gnojila, ker se z manjšo težo dajo iste množine rednih snovi.

Najbolj sigurno se bo pokazal učinek kalijevega gnojila šele drugo leto, če je raztrošen le v pozni jeseni ali pa najpozneje v zimi na sneg. Samo na zelo napestem svetu se trošenje v jeseni so po zimi ne priporoča, ker se umetno gnojilo, ko se sneg tali in je zemlja še zmrzajena, lahko odplavi. Dukčeva gnojila se na travnikih navadno slabše plačajo, ker imajo gnivčji deli trave dovolj dušča; izključeno seveda ni, da se plača, če potresemo k temu še nekoliko dušičnatega gnojila, kar se najboljše počaka v postusu. Na hektar se vzame 100 do 200 kg čiliskega solitra, ki se potrosi šele, ko začne trava rasti, lu sicer oajboljše v dveh kratih, drugokrat tri tedne po prvem.

Da se z umetnim gnojlom doseže zaželjeni uspeh, ga ne smemo raciti lablonsko, ne glede množine. Zgovaš navedene množine se torej naj ne smatrajo kot pravi, ampak samo kot nekako približno merilo. Vrsta in množina gnojila, ki je za kake razmere potrebna, se da določiti le z natančnimi poskusi.

Kakor pri hlevskem gnoju in kompostu, tako upliva tudi pri gnojenju z umetnimi gnojili zelo dobro, če jih polsteno zavlačimo. A. Raučh.

Loterijske številke.

Gradec, dne 30. oktobra : 47, 38, 42, 55, 6. Trst, dne 23. oktobra. 18, 20, 41, 23, 29.

Tržna poročila.

Ptuj, tedenski sejem dne 3. novembra 1909.

Table with 3 columns: Vrsta, Mera in teža, Sred. cena. Lists various agricultural products like Pšenica, Ri, Ječmen, Oves, Kuruz, Proso, Ajda, Krompir, Fišol, Leča, Grah, Kaša, Pšenični gris, Riž, Sladkor, Češnje, Cebule (luk), Kimel, Brinjeve jagode, Hren, Zelenjava, Ustna moka, Moka za žemlje, Polentna moka, Goveje maslo, Svinjska mast, Špeh frišni, Špeh okajeni, Žnavec, Češnje frišne, Sol, Pater frišni, Sir, štajerski, Jajca, Goveje meso, Telečje meso, Mlado svinjsko meso, Drevesno olje, Rips olje, Sveče, steklo, Žajfa navadna, Žganje, Pivo, Vinski jecih, Mleko, friško, Mleko brez smetane, Les, trdi, meter dolgi, Lesni oglej trdi, Premog (Steinkohle), Mrva, Slama (Lager), Slama (steja), Zetje, glava.

Mestni urad ptujski, dne 3. novembra 1909.

Novo! Čitaj! Pozor kmetje in fantje! Najnovejše in najboljšo sredstvo za rast las, brki in brade je Rastol št. I. Deluje, da brke in brada postanejo gosti in dolgi, odstranja prihaji in vasko drugo kožno bolezen z glave. Narčni naj si vsaka družina. Deluje sigurno in ga mnogi zdravniki priporočajo. Imam mnogo zahvalnih in priznanih pism. Cena na vsako poslo franco. 1 lonček K 360, 2 lončka K 600. — Potilija se po poštno povzetju ali če se pošlje denar naprej. Prosim, da se ne-roči le pri mesli pod naslovom: Lekarna pri Sv. Trojici, Dolnji Miholjac št. 300 Slavonija.

Občinska hranilnica (sparkasa) v Ormužu

Novembra 1. 1909 Poštno hranilnišni konto št. 83308

prevzame

vsak dan vloge, kapitalizira nedvignene obresti polletno in plačuje rentni davek iz lastnega. Dovoljuje posojila na zemljišča, poslopja, menice (Wechsel) in vrednostne papirje pod najugodnejšimi pogoji in zmerni obrestni meri ter daje vsakega dopoludne radovoljno in brezplačno posjasnila v vseh sparkase se tikočih zadevah.

Ravnateljstvo.